

Johdanto

1

Omaiset Huumetyön Tukena ry (OHT) on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö, jonka tavoitteena on kehittää huumeiden käyttäjille suunnattuja avohoidollisia päihdepalveluja sekä tukea ja auttaa niin huumeiden käyttäjiä, kuin myös heidän omaisiaan ja läheisiään.

Yhdistys on perustettu vuonna 2000. Koko olemassa olonsa ajan yhdistys on pyrkinyt toiminnallaan vaikuttamaan myös yhteiskunnallisiin epäkohtiin ja muuttamaan vallitsevaa asenneilmapiiriä huumeiden käyttäjiä kohtaan hoito- ja myönteisemmäksi. OHT ry:n perustehtävä on huumeiden käyttäjien ja heidän omaistensa ja läheistensä kanssa tehtävä asiakastyö.

Työskentelyn lähtökohtia ja arvoja ovat:

- asiakaslähtöisyys: asiakkaan lähtökohdista ja tarpeista käsin tapahtuvaa toimintaa ja kohtaamista, joka perustuu dialogisuuteen, turvallisuuteen ja luottamuksellisuuteen.
- yksilöllisyys: jokaisen yksilölliset tarpeet kuullaan ja niihin pyritään vastaamaan
- yhteisöllisyys: jokaiselle tarjotaan mahdollisuus toteuttaa itseään yhteisön jäsenenä mm. vertaisryhmissä
- sitoutuminen pitkäjänteiseen työskentelyyn: työntekijät sitoutuvat asiakasprosessiin, joka voi jatkua jopa vuosia
- suvaitsevaisuus: jokainen otetaan vastaan ja hyväksytään sellaisena kuin hän on; myös vertaisryhmätyöskentelyssä pyritään suvaitsevuuden lisäämiseen ihmisten välillä
- avoimuus: luodaan mahdollisuus avoimelle vuorovaikutukselle, jossa painottuvat kannustavaa ilmapiiriä lisäävät tekijät; ryhmän ohjaaja panostaa sallivan sosioemotionaalisen ilmapiirin rakentamiseen ryhmässä
- realismi: työntekijät sitoutuvat realistisiin päämääriin omassa työssään; asiakasta tuetaan oman elämäntilanteen realistisessa hahmottamisessa.

Ensisijaisena kohderyhmänä ovat alle 30-vuotiaat nuoret sekä heidän perheensä. Yhdistys järjestää ohjattua ryhmätoimintaa nuorille huumeidenkäyttäjille, jälkikuntoutusta laitoshoidosta palaaville nuorille sekä vertaisryhmätoimintaa huumeiden käyttäjien läheisille. Huumeisiin menehtyneiden omaisilla on oma sururyhmänsä. Avointen ovien toiminta tarjoaa paikan kohtaamiselle, elämäntilanteen kartoittamiselle ja tukevalle palveluohjaukselle.

Omaiset Huumetyön Tukena ry vuokraa toimistotilaa sekä asiakastilaa Helsingin kaupungin kiinteistövirastolta. Toimistotilat sijaitsevat osoitteessa Hämeentie 16 C ja asiakastilat osoitteessa Pengerkatu 9.

Toiminnan päärahoittajia olivat vuonna 2008 Raha-automaattiyhdistys (RAY) sekä Helsingin kaupungin sosiaalivirasto.

Yhdistyksen organisaatio ja henkilöstö

Jäsenet

47, joista Helsinkiläisiä 27

Hallitus

Jonny Friskberg (pj)

Leif Furman

Sole Huovinen

Päivi Puro

Hanna-Kaisa Lähde

Varajäsenet

Cia Furman

Pirjo Ilmakunnas

Toiminnanjohtaja

Jaana Novitskij

ET-ryhmätyö

Arja Wallenius

Petri Huuonen

Jälkipolku

Ron Furman

OmaTila

Pia Hiltunen

Anne Puonti

Eeva Niemi

Kehitysyhteistyöhanke

Sopi Jikko

Senegal

Jäsentoiminta

Yhdistyksen jäsenistö koostuu suurimmaksi osaksi huumeidenkäyttäjien omaisista ja läheisistä. Jäsenmäärä oli vuonna 2008 47, joista helsinkiläisiä 27. Jäsenmaksu on 25€/vuosi.

Yhdistys informoi jäsenistöään jäsenkirjeen muodossa kolme kertaa vuoden 2008 aikana. Lisäksi jäsenille järjestettiin teatteri-ilta sekä vuorovaikutteinen luento, jonka aiheena oli ”Masennuksesta selviytyminen, voimavarojen löytäminen”. Luennoitsijana toimi psykiatrian erikoislääkäri, psykoterapeutti, Ben Furman. Jäsenillä on myös ollut mahdollisuus osallistua perheleiritoimintaan.

Maksamalla yhdistyksen jäsenmaksun on mahdollisuus:

- osallistua läheisryhmiin
- saada kriisiapua
- tulla yksilökeskusteluun
- saada palveluohjausta
- osallistua perheleireille (omakustannushintaan)
- osallistua virkistystoimintaan (omakustannushintaan)
- saada tietoa alan ammattilaisilta
- osallistua luentoiltoihin

Hallitustyöskentely

Vuonna 2008 hallitus kokoontui yhteensä viisi (5) kertaa. Lisäksi hallitus piti kaksi sähköistä kokousta. Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 24.4.2008, jolloin yhdistykselle valittiin uusi hallitus. Pitkään puheenjohtajana toiminut Leif Furman luopui tehtävästä ja hänen tilalleen valittiin Jonny Friskberg. Leif Furman jatkoi varapuheenjohtajana. Uusina hallituksen jäseninä aloittivat Päivi Puro Helsingin A-klinikalta, Sole Huovinen Naistenklinikin päihdepoliklinikalta sekä Hanna-Kaisa Lähde Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen Katuluotsista. Toiminnanjohtaja toimii hallituksen kokouksen asioiden esittelijänä.

Hallituskokoonpanoa on pyritty vahvistamaan ulkopuolisilla asiantuntijajäsenillä sääntöjen määräämää omaisenemmistöä unohtamatta. Uusi hallitus toimii yhä enenevässä määrin asiantuntijaelimenä, jonka tehtävänä on johtaa ja kehittää yhdistyksen toimintalinjoja ja strategiaa. Hallituksen johtajuusrooli toiminnanjohtajan rinnalla on myös tullut näkyvämmäksi.

Hallinto

Yhdistyksen hallintoa koskevia merkittävimpiä kehittämistavoitteita vuonna 2008 olivat hallinnon ja esimiestyön rakenteiden selkiyttäminen, raportoinnin ja arvioinnin välineiden yhtenäistäminen, sisäisen työnjaon selkiyttäminen sekä puitteiden luominen työntekijätiimin yhteisökehittämiselle.

Kahden viimeisen vuoden aikana yhdistyksen toimintojen määrä on kasvanut. Toimintojen laajenemisen myötä myös henkilöstön määrä on kasvanut kaksinkertaiseksi. Pienen yhdistyksen kehityskaassa askel on ollut iso ja haastava. Se on vaatinut paitsi hallinnon rakenteiden selkiyttämistä, myös uudenlaista suunnitelmallisuutta ja suuntautumista johtamis- ja esimiestyöskentelyssä.

Yhdistykselle tarjoutui myös tilaisuus lähteä toteuttamaan kehitysyhteistyöhanketta Senegalissa. Hankkeen toteutusmahdollisuuksien kartoittamiseksi toiminnanjohtaja teki keväällä 2008 valmistelumatkan Dakarin esikaupunkiin Diamaguene Sicap Mbaon. Jotta hankkeen käynnistäminen vuonna 2009 tulisi mahdolliseksi, oli välttämätöntä tehdä uudelleenjärjestelyjä yhdistyksen sisällä.

Yhdistyksen eri toimintojen hallinnointia on pyritty siirtämään työryhmätasolle siten, että työn kehittäminen, raportointi ja arviointi tapahtuisivat projekti-kohtaisesti omissa työryhmissään. Tätä silmällä pitäen on ollut välttämätöntä yhtenäistää mm. raportointi- ja arviointimalleja, luoda valmiita pohjia ja kaavakkeita työskentelyn helpottamiseksi. Hallinnon kehittäminen piti sisällään mm. kokouskäytäntöjen rakenteiden luomisen. Myös hallitusyhteistyötä on tiivistetty ja hallituksen strateginen rooli tuli näkyvämmäksi.

Hallinnon, johtamisen ja työyhteistyöskentelyn kehittämisen ohella yhdistyksessä on pystytty vihdoin panostamaan myös muiden järjestöjen, huumetyötä tekevien yksiköiden sekä kuntien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Yhdistyksen toiminnanjohtaja on mm. ollut yhdessä muiden huumetyötä tekevien järjestöjen kanssa luomassa toimintalinjoja järjestöjen tulevalle yhteistyölle. Samoin päihdekoulutuksen laatukriteeristön kehittämistyö on vaatinut paneutumista päihdetyön lisä- ja täydennyskoulutuksen minimi sisältöihin.

Työyhteisö

Yhdistyksen henkilöstömäärä on kasvanut tasaisesti vuodesta 2002 alkaen. Vuonna 2008 yhdistyksessä työskenteli yhteensä kuusi vakituista työntekijää, yksi oppisopimusopiskelija, kaksi tuntityöntekijää sekä päihdeterapeutti ulkoa ostettuna palveluna. Työntekijöiden ikäjakauma on 30 – 50 vuotta. Kaikilla työntekijöillä on päihdealalle soveltuva peruskoulutus ja alan työkokemus. Työn vaativuudesta johtuen vapaaehtoistyöntekijöiden määrä on rajattu yhteen.

ET-toiminnasta vastasivat Arja Wallenius ja Petri Huuromen. Jälkipolku ohjelmasta oli vastuussa Ron Furman. Joustavan palveluohjauksen projektista (OmaTila) vastasi Jaana Novitskij yhdessä projektiin nimetyn ohjaustyöryhmän kanssa. Pia Hiltunen vastasi projektin osalta dokumentoinnista, arvioinnin kehittamisestä sekä tiedottamisesta. OmaTilan työryhmään kuuluivat lisäksi kokopäivätoiminen perhetyöntekijä Anne Puonti sekä oppisopimusopiskelija Eeva Niemi. Uuden Senegal-kehitysyhteistyöhankkeen valmistelusta vastasi Jaana Novitskij.

Vuoden 2008 lopussa Arja Wallenius siirtyi opiskelemaan kokopäivätoimisesti. Hänen tilalleen ET-ryhmän toiseksi ohjaajaksi nimettiin Eeva Niemi.

Harjoittelijat

Kevään aikana yhdistyksessä oli kaksi harjoittelijaa Diakonissalaitokselta (Jaakko Malin ja Santeri Kanula) liittyen lähihoitajaoppisopimuksen karusellityöharjoittelumalliin. Harjoittelujaksot olivat neljän viikon mittaisia ja ne sisälsivät yhden näyttöviikon. Lisäksi yhdistyksessä oli kevään aikana järjestötyön harjoittelija (Niina Nevalainen) työvoimatoimiston järjestökurssin kautta noin kolmen kuukauden ajan.

Tiimityö ja yhteisökehittäminen

Työyhteistyöskentelyn sujuvuuden lisäämiseksi ja sisäisen tiedonkulun varmistamiseksi on luotu uusia foorumeja: säännölliset viikkopalaverit perjantainaamuisin, projektikohtaiset tiimipalaverit, KEHY-päivät kerran kahdessa kuukaudessa, työntekijäkohtaiset kehityskeskustelut ja johtoryhmän palaverit.

Työyhteisö kokoontuu perjantaisin viikkopalaveriin, jossa käsitellään edellisellä viikolla esille nousseita merkittäviä asiakastyöhön tai työyhteisön toimintaan liittyviä asioita sekä käydään läpi seuraavan viikon ohjelma kunkin työntekijän osalta erikseen.

Oman työn kehittämismahdollisuuksien lisäämiseksi luotiin uusi keskustelufoorumi: viikkopalaverin jälkeen, noin kahtena perjantaina kuukaudessa työyhteisö kokoontuu tiimikokoukseen, jossa käydään läpi työyhteisön työskentelyn kehittämiseen, hyvinvointiin ja yhteisen ymmärryksen lisäämiseen liittyviä seikkoja. Lisäksi kerran kahdessa kuukaudessa on pyritty järjestämään ns. kehittämispäivä. Kehittämispäivillä käsitellään laajempia koko työyhteisöä koskevia asioita, mm. koko yhdistystä koskevia linjauksia sekä lyödään lukkoon tiimikokouksissa käsiteltyjä asioita. Työntekijöiden ja toiminnanjohtajan väliset kehityskeskustelut aloitettiin syksyllä 2008.

Työhyvinvointi

Työnantaja on järjestänyt työntekijöille ryhmätyönohjausta kerran kuukaudessa. Pitkään työnohjaajana ansiokkaasti toiminut Mika Mikkonen lopetti työnohjaajan tehtävät kesäkuussa, uutena työnohjaajana aloitti syyskuussa Outi Saarela. Toiminnanjohtajalla on erikseen oma työnohjauksensa.

Työntekijöiden työssä jaksamista tuetaan lisäksi liikuntasetelien muodossa sekä kaksi kertaa vuodessa järjestettävillä virkistyspäivillä.

Koulutus

7

Työntekijät ovat osallistuneet seuraaviin koulutuksiin vuoden 2008 aikana:

<i>Koulutus</i>	<i>Järjestäjä</i>	<i>Aika</i>
Talviseminaari	TEKry	5.2.2008
Korvaus- ja ylläpitohoidon perusteet	DIAK, Helsingin yksikkö	12.2.2008
Järjestöjen kuuleminen	STAKES	4.4.2008
Asiakkaan kohtaaminen ja palveluohjaus	Omaiset mielenterveystyön tukena ry, Uudenmaan yhdistys	11.4, 18.4 ja 9.5.2008
Valtakunnalliset huumetyöläisten päivät	DIAK, Helsingin yksikkö	5 – 6.6.2008
Pidä kiinni -projektin 10-vuotis juhlaseminaari	Ensi- ja turvakotien liitto	20-21.8.2008
YAD 20-vuotis juhlaseminaari	YAD	5.9.2008
Vapautuvien vankien asuttaminen	Krits	9.9.2008
Koulutuksen laatu	TEKry	22.9.2008
Viiden pisteen korva-akupunktio koulutus	Helsingin nuorisosasema	23-24.9.2008
Pro Bono- kolmannen sektorin johtamisen ja hallitustyön huippuseminaari	Boardman	20.10.2008
Omaiset mielenterveystyön tukena ry, 20-vuotis juhlaseminaari	Omaiset mielenterveystyön tukena ry	24.10.2008
Koulutus ja oppiminen päihdetyössä	TEKry	4.11.2008
Yhteistoiminta ja yhteistyö terveyden edistämisen hankkeissa	TEKry	6.11.2008
Musiikin tekemisen ja ohjelmien opetus	Nuorisosiainkeskus, Hattutehdas	9.6, 16.6, 25.9, 23.10 ja 4.12.2008
Musiikkiterapian perusopinnot 20 opintopistettä	Sibelius akatemia, avoin yliopisto	koko vuosi 2008
Yhteisökehittäjän erikoistumisopinnot, 30 opintopistettä	HUMAK, Helsingin kampus	syksy 2008 - kevät 2009

Elämäntaitoryhmät (ET-ryhmät)

Elämäntaitoryhmätoiminta (ET-toiminta) on yhdistyksen perustoimintaa ja se muodostaa koko yhdistyksen toiminnan ytimen. Elämäntaitoryhmiä on ollut vuodesta 1999 vuoteen 2008 asti kuusi. ET-ryhmiin on osallistunut vuosien 1999 - 2008 aikana 60 nuorta.

Elämäntaitoryhmä-työmalli eli ET-malli on Omaiset Huumetyön Tukena ry:ssä kehitetty kuntoutusmalli (ET-malli®). ET-työmallin tavoitteena on tarjota nuorille huumeidenkäyttäjille mahdollisuus elämänmuutokseen. Työmalli tarjoaa välineet puuttua nuoren elämään ja auttaa häntä löytämään ne keinot, joiden avulla hän voi aikaansaada muutoksen omassa elämässään. Nuorta tuetaan hänen itse itselleen asettamiensa tavoitteiden toteuttamisessa.

Kohderyhmä

ET-malli on suunnattu ensisijaisesti niille 18 - 30-vuotiaille nuorille, jotka eivät vielä ole olleet päihdehoidossa eivätkä tunne päihdepalveluverkostoa.

Toiminta

Lähtökohdan ET-ryhmälle muodostaa nuorista huumeiden käyttäjistä koottu 6-8 hengen ryhmä (ET-ryhmä). Nuoret tapaavat ryhmätoiminnassa 2-3 kertaa viikossa 11 kuukauden ajan. Nuorten vanhemmilla on oma vertaisryhmänsä, jossa vanhemmat tapaavat toisiaan kaksi kertaa kuukaudessa 1-2 vuoden ajan. Ryhmätoimintaan osallistuminen on maksutonta.

ET-ryhmätoiminnan ydin on viikoittaisissa ryhmäkokouksissa ja ohjatussa vapaa-ajan toiminnassa sekä leireissä, joita vuoden aikana järjestetään 4-6 kertaa.

Resurssit

ET-toiminnan rahoitus muodostui RAY:n AK -avustuksesta, joka vuonna 2008 oli 80 000 euroa. ET-ryhmän toiminnasta vastasivat kokopäivätoimiset työntekijät Arja Wallenius ja Petri Huuromen. ET-ryhmä kokoontuu yhdistyksen Pengerkadun tiloissa viikoittain. Lisäksi ET-ryhmätoimintaan kytkeytyvästä vanhempainryhmätoiminnasta vastasi Anne Puonti.

ET-toiminta 2008

Kevät 2008

WEKOD-ryhmä koostui kahdeksasta jäsenestä. Koska ryhmä oli aloittanut toimintansa jo vuoden 2007 puolella, viimeinen ryhmäistunto pidettiin maaliskuun alussa. Ryhmäistunnossa käytiin läpi koko ryhmäprosessi sekä tehtiin palautekysely.

Kevään aikana ET-ryhmäläisillä oli myös mahdollisuus osallistua kuuden viikon mittaiselle animaatiokurssille, joka korvasi vapaa-ajan toiminnat. Animaatiokurssin vetäjänä toimi työharjoittelija Nina Nevalainen. Ryhmäläisten tekemä animaatio Lento julkaistiin Pengerkadulla pidetyssä ensi-illassa helmikuun loppussa. Työllään ryhmäläiset osallistuivat MTV3:n ja Preventiimin järjestämään animaatiokilpailuun.

Kolmipäiväinen ryhmän päätösleiri vietettiin Himoksen hiihtokeskuksessa laskettelun, ulkoilun sekä leikkien ja yhteiselon merkeissä.

Syksy 2008

ET-ryhmätoiminnasta tiedotettiin sähköpostilla Espoon, Vantaan ja Helsingin terveysneuvontapisteille, A-klinikoille ja nuorisosemille sekä Helsingin kaupungin LASTU-yksikölle. Pääasiallisesti nuoret kuitenkin hakeutuivat ryhmään kuultuaan toiminnasta aikaisempiin ryhmiin osallistuneilta. Seitsemäs ET-ryhmä aloitti toimintansa syyskuussa. Ryhmä muodostui viidestä nuoresta, joista kaksi oli poikaa ja kolme tyttöä.

ET-ryhmä kokoontui ryhmäistuntoihin syksyn aikana 13 kertaa. Ryhmäistunnoissa käsiteltiin ryhmäläisten keskuudesta nousseita asioita esimerkiksi avoimuutta, luottamuksen syntymistä, päihteiden käytön terveystarpeita sekä ryhmään liittyviä tavoitteita.

Vapaa-ajan toimintaa järjestettiin syksyn aikana 11 kertaa. Vapaa-ajan toimintaa olivat mm. elokuvat, frisbeegolf, keilaus ja hohtogolf. Lisäksi järjestettiin kaksi urheilupäivää.

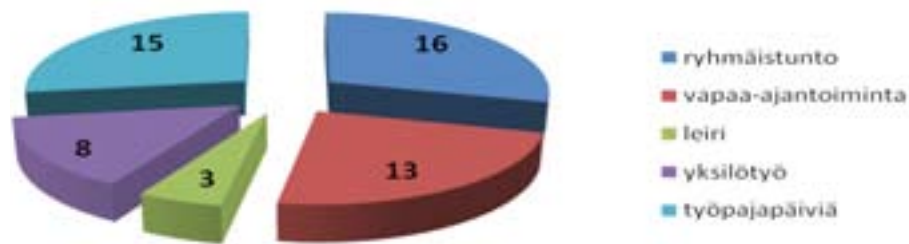
Leirejä järjestettiin kaksi Ensi- ja turvakotien liiton koulutuskeskus Sopukassa. Toisella leirillä ryhmäläiset nimesivät itsensä Toget Connectiksi.

ET-ryhmäprosessiin kytkeytyvä vanhempainryhmä oli toiminnassa koko vuoden 2008.

Tulokset

ET-työskentely toteutui kahden eri ryhmän kanssa yhteen laskettuna vuonna 2008 seuraavasti: 16 ET-ryhmäistuntoa, 11 vapaa-ajan toimintakertaa ja 2 urheilupäivää, 3 leiriä, 8 yksilötyökertaa, 1 animaatiokurssi (15 työpajapäivää) sekä lisäksi n. 300 kpl suoraan ET-toimintaan liittyvää puhelinkontaktia/tekstiviestiä.

Kuva 1. ET-ryhmätoiminnat vuonna 2008

Asiakasprosessin tulokset

WEKOD-ryhmä: Asunnottomia oli ryhmän alkaessa kaksi ja ryhmäläiset elivät pääasiallisesti toimeentulotuella. Prosessin päätyttyä kaikki ryhmäläiset asuivat vuokralla ja vain kaksi nuorta oli pelkästään toimeentulotuen varassa. Yksi nuorista pääsi työharjoitteluun, yksi nuori sai osa-aikatöitä ja kaksi nuorta vakituista työtä. Kahdeksasta nuoresta kaksi on lähtenyt hoitoon.

Toget Connect: Ryhmä jatkuu kevään 2009. Tällä hetkellä kaikilla ryhmäläisillä on asunto ja he elävät toimeentulo- / työmarkkinatuella. Yksi nuorista on lopettanut päihteiden käytön ja ainakin kaksi ryhmäläistä suunnittelee päihteiden käytön lopettamista.

Jälkipolku

Jälkipolku hoito-ohjelma kehitettiin Omaiset Huumetyön Tukena ry:ssä nelivuotisena RAY:n rahoittamana projektina vv. 2004 - 2007. Vuonna 2008 Jälkipolku siirtyi kuntarahoitukseksi. Jälkipolku hoito-ohjelmaan on osallistunut vuosien 2005 - 2008 aikana 49 nuorta.

Asiakasprosessin tavoitteita ovat itsenäisyyden vahvistaminen, sosiaalisten suhteiden normalisoituminen, oman päihdesairauden hoitamaan oppiminen, retkahdusvaaran tunnistaminen ja päihteettömään elämään sitoutuminen.

Kohderyhmä

Kohderyhmänä ovat 18 - 30-vuotiaat päihdeongelmasta toipuvat nuoret sekä rangaistuksen aikaiseen kuntoutukseen ja koevapautteen sijoitetut nuoret rikoksenteijät. Jälkipolkuun voi tulla myös arviointijaksolle A-klinikan lähetteellä.

Toiminta

Asiakkaat tarvitsevat oman kuntansa myöntämän maksusitoumuksen jälkihoitoon. Jälkipolku hoito-ohjelmaan osallistuminen maksoi vuonna 2008 1500 euroa/kk.

Toiminta pitää sisällään

kahden ohjaajan palvelut (26 h/viikko), päihdeterapeutti ja vastaava ohjaaja terapeutin keskusteluryhmä 2 päivänä viikossa sosiaalista kuntoutusta 2 päivänä viikossa yksilöohjausta ja palveluohjausta työelämään / koulutukseen ohjausta työelämään orientoivaa kurssitoimintaa (esim. multimediakurssi), verkostoyhteistyötä, leiritoimintaa 2 kertaa vuodessa, toimintapäiviä, seurat tarvittaessa. Jälkipolku-ohjelman jälkeinen seuranta 6kk (jokaisella asiakkaalla on myös voimassa oleva kontakti oman paikkakuntansa A-klinikkaan). Jokaiselle Jälkipolkuun osallistuvalla asiakkaalla tehdään yksilöllinen kuntoutussuunnitelma. Työskentely perustuu ohjattuun ryhmä- ja yksilötyöskentelyyn, jossa käytetään työmuotoina ratkaisukeskeistä ryhmäterapiaa sekä vertaisvaikuttamista.

Jälkipolun resurssit

Jälkipolun rahoitus koostui vuonna 2008 kuntien maksusitoumuksista. Lisäksi Jälkipolkuun saatiin lahjoituksena työpajatoimintaan Stiftelsen 7nde Mars Fonden -säätiöltä 3000 euroa ja Milestone Coaching Oy:ltä 1300 euroa. Jälkipolussa työskentelee kokopäivätoimisesti vastaava ohjaaja Ron Furman sekä päihdeterapeutti Teija Rask ulkoa ostettuna palveluna. Jälkipolku-ryhmä kokoontuu terapiaistuntoihin yhdistyksen Pengerkadun tiloissa.

Jälkipolku vuonna 2008

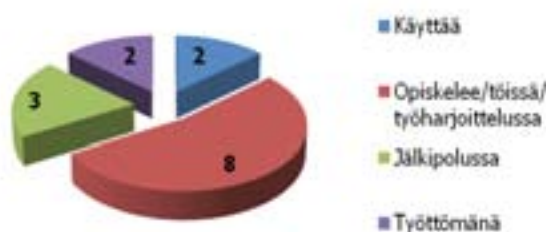
Vuoden 2008 haasteena oli siirtää Jälkipolku RAY:n tukemasta toiminnasta kokonaan kuntarahoitteiseksi. Siirtymä onnistui kohtuullisen hyvin. Jälkipolun markkinoinnin ja sen tunnettavuuden lisäämiseksi tehtiin systemaattisesti töitä järjestämällä päihdehoitopaikkoihin säännöllisiä infokäyntejä, jotka oli suunnattu sekä asiakkaille että työntekijöille. Infokäyntejä pidettiin Hietalinnayhteisössä, Tervalammen kuntoutuskeskuksessa, Nurmijärven klinikoilla, Munkkisaaren huumeatkaisuyksikössä, Ridasjärven päihdehoitokeskuksessa, Hoitokoti Sillanpirtissä, Kivitasku-yhteisössä ja pääkaupunkiseudun eri A-klinikoilla. Vuosina 2004 - 2008 maksusitoumuksia myönsivät Helsinki, Vantaa, Espoo, Hollola, Kerava, Kirkkonummi, Keravan vankila, Kauniainen, Nurmijärvi ja Joensuu.

Tulokset

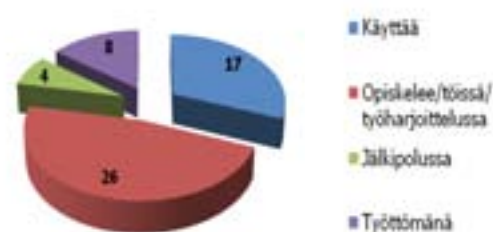
Vuoden 2008 aikana Jälkipolussa oli yhteensä 15 asiakasta, keskimääräinen hoitoaika oli noin 4 kk. Käyntikertoja Jälkipolussa oli yhteensä 593. Kaikilla asiakkailla oli takanaan 3-6 kk pituinen kuntouttava hoitajakso ennen osallistumistaan Jälkipolkuun.

Jälkipolkutyöskentely toteutui vuonna 2008 seuraavasti: 82 Jälkipolku-ryhmäistuntoa, 94 vapaa-ajan toimintakertaa, 15 verkostopalaveria, 2 toimintapäivää, 1 talvileiri (3 päivää), 1 kesäleiri (5 päivää).

Vuonna 2008 mukana olleista 15 asiakkaasta 13 on pysynyt päihteettömänä. Heistä yksi on työpajatoiminnassa, kaksi opiskelee, kaksi on työelämässä, kolme työharjoittelussa ja kaksi työttömänä. Kolmella asiakkaalla Jälkipolku jatkuu vuoden 2009 puolelle.

Kuva 2. Jälkipolku-asiakkaiden elämäntilanne vuonna 2008

Kuva 3. Jälkipolku-asiakkaiden elämäntilanne vuosina 2005 - 2008

OMATILA – Joustavan palveluohjauksen kehittämishanke

Joustavan palveluohjauksen kehittämishankkeen (OmaTila) päämääränä on parantaa huumeiden käyttäjien, huumeekuntoutujien, läheisten ja päihdeperheiden palveluja. OmaTila tarjoaa mahdollisuuden pysähtyä, tulla kuulluksi ja saada sekä ammatillista apua että vertaistukea.

Joustava palveluohjaus on asiakaslähtöinen prosessi, joka muodostuu asiakkaan ja työntekijän välisistä kohtaamista sekä asioinneista yhdessä asiakkaan kanssa. Se on asiakasta aktivoivaa ja tavoitteellista toimintaa, jossa palveluohjaaja on myös asiakkaan etujen valvoja.

Kohderyhmä

Kohderyhmänä ovat heikoimmassa asemassa olevat, pitkään huumeita käyttäneet nuoret sekä heidän läheisensä (vanhemmat, sisarukset, puoliset jne.) Toisena kohderyhmänä ovat päihdeperheet, joissa on alaikäisiä lapsia ja joiden vanhemmilla on päihdeongelma.

Toiminta

OmaTilaan kuuluvat seuraavat osa-alueet: avoimet ovet, läheistyö sekä päihdeperhetyö. Vaikka avoimet ovet ja läheistyö ovat yhdistyksen vakiintunutta toimintaa, niihin ollaan nyt tuomassa palveluohjauksellista työtettä. Päihdeperhetyön kehittäminen on tullut ajankohtaiseksi omasta asiakaskunnasta nousseen tarpeen myötä.

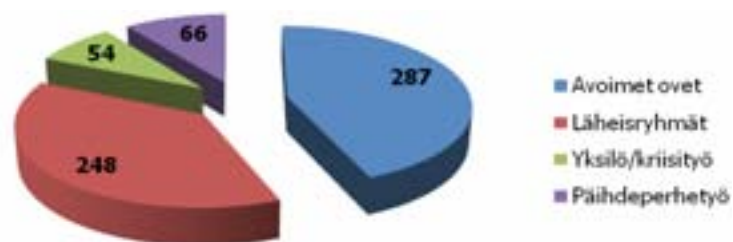
Resurssit

OmaTilan rahoitus koostui vuonna 2008 RAY:n 90 000 euron C-avustuksesta sekä Helsingin kaupungin sosiaaliviraston 18 720 euron järjestöavustuksesta vuokriin ja päihdeperhetyöhön.

OmaTila-projektin johtamisesta vastasi toiminnanjohtaja Jaana Novitskij. Hallintosihteeri Pia Hiltunen vastasi projektin osalta dokumentoinnista, arvioinnin kehittamisestä sekä tiedottamisesta. OmaTilan työryhmään kuuluivat lisäksi kokopäivätoiminen perhetyöntekijä Anne Puonti sekä oppisopimusopiskelija Eeva Niemi. Avoimien ovien asiakastyöhön sekä palveluohjaukseen osallistuivat myös ET-ohjaajat Arja Wallenius ja Petri Huuromonen. Projektiin valittiin asiantuntijoista koostuva ohjaustyöryhmä, jonka tehtävänä oli kehittää, ohjata ja arvioida projektin etenemistä. Ohjaustyöryhmä kokoontui vuoden 2008 aikana yhteensä 4 kertaa.

Avoimien ovien ja päihdeperhetyön asiakastilana toimii Pengerkadun ryhmätila. Läheisryhmät kokoontuvat Hämeentien tiloissa. Palveluohjaus ei ole tilaan sidottua toimintaa, mutta yhdistyksen tiloissa se tapahtuu nuorten osalta Pengerkadun tiloissa ja läheisten osalta Hämeentien tiloissa.

Tulokset

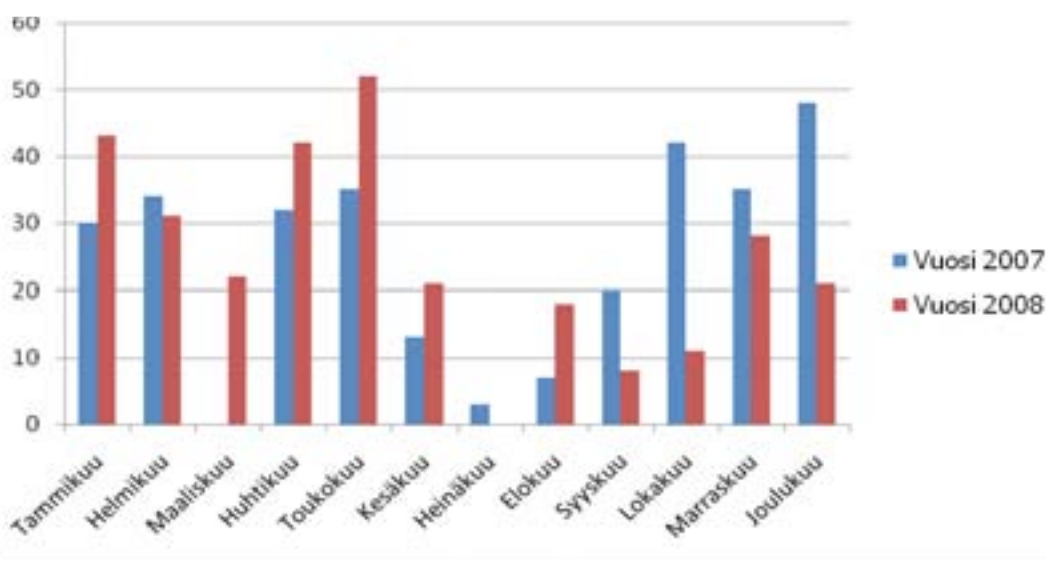
Kuva 4. OmaTila -hankkeen asiakaskäyntikerrat osa-alueittain 2008 (ei huomioitu leiri- / retki- / virkistystoimintakertoja)

Avoimet ovet

Avoimet ovet tarjoaa matalan kynnyksen palveluja: ei vaatimusta pähteettömyyteen, voi asioida nimimerkillä, ilman ajanvarausta, lähetettä tai vaatimusta sitoutumiseen.

Vuoden 2008 aikana avoimien ovien toimintaa oli kerran viikossa. Asiakkaita kävi kerrallaan 2 – 18 henkeä. Vuonna 2008 avoimissa ovissa oli yhteensä 287 käyntikertaa, joista eri asiakkaita oli 45 ja vierailijoita 10. Säännöllisesti, vähintään kolme kertaa kuukaudessa, avoimissa ovissa käyneitä asiakkaita oli 15, joista naisia kolme. Satunnaisia asiakkaita oli n. 30, joilla oli vuoden aikana 1 - 6 käyntikertaa, näistä naisia oli kuusi. Avoimien ovien toimintapäiviä järjestettiin 5 kertaa. Henkilökuntaa avoimissa ovissa on aina paikalla vähintään kolme työntekijää.

Kiinteistössä tapahtuneen vesivahingon vuoksi asiakastilat jouduttiin pitämään suljettuina viikot 37-41 (syys-lokakuussa). Reilun kuukauden tauko karkoitti asiakkaita, vaikka korvaavaa toimintaa pyrittiinkin järjestämään. Tilojen sulkeminen heijastui asiakasmäärässä tapahtuneena notkahduksena vuoden loppuun saakka. Tilanne osoitti, kuinka tärkeitä matalan kynnyksen palvelujen saatavuus ja niiden jatkuvuus asikkaiden kannalta on.

Kuva 5. Avoimien ovien asiakasmäärien vertailu vuosina 2007 ja 2008

Palveluohjaus avoimissa ovissa

Palveluohjausasiakkaita oli 10 ja palveluohjaukset 74, joista kotikäyntejä 5. Asiakkaat ovat tarvinneet tukea omassa elämänhallinnassaan, asunto-, Kela-, terveydenhoito- ja toimeentulotukiasioiden selvittämisessä sekä ohjauksessa eri päihdepalvelujen piiriin.

Läheistyö

Läheisryhmiä oli vuonna 2008 toiminnassa yhteensä viisi, joista kaksi huumeisiin menehtyneiden nuorten läheisille suunnattuja sururyhmiä. Uusina palveluina aloitettiin sisarsururyhmä, avoin läheisryhmä sekä kotikäynnit huumeiden käyttäjien läheisille. Läheistyöstä pidettiin keväällä infotilaisuus Myllypuron kirkolla.

Läheisille järjestettiin vuoden 2008 aikana luento Masennuksesta selviytymisen, voimavarojen löytäminen. Luennoitsijana toimi psykiatrian erikoislääkäri, psykoterapeutti Ben Furman. Lisäksi läheisillä oli mahdollisuus osallistua teatteriretkelle sekä viikonloppuleirille Ensi- ja turvakotien liiton koulutuskeskus Sopukassa.

Palveluohjaus läheistyössä

Palveluohjaus toteutui läheistyössä seuraavasti: asiakkaita oli 29 ja tapaamiskertoja 54, joista kotikäyntejä 8. Puhelinkeskusteluja oli 420 kpl ja tekstiviestejä 550 kpl.

Läheisille on tarjottu mahdollisuutta yksilö- ja kriisikeskusteluihin sekä puhe-
lontukea sovittuna ajankohtana. Sisällöltään keskustelut ovat olleet vanhempi-
en tai sisarusten huolta perheenjäsenen huumeidenkäytöstä, omasta jaksamisesta, pelkoa syntyvän lapsen tai huostaan otetun lapsen puolesta, sekä tuen hakemista arkipäivästä selviytymiselle.

Päihdeperhetyö

Vuoden 2008 aikana päihdeperhetyössä oli mukana kuusi perhettä. Säännöllisesti mukana on ollut kolme kahden hengen perhettä. Perheitä on tavattu kerran viikossa Pengerkadun tiloissa. Tapaamiskertoja oli yhteensä 11. Lisäksi perheille järjestettiin retkitoimintaa kolme kertaa sekä kahden päivän leiri Ensi- ja turvakotien liiton koulutus- ja kuntoutuskeskus Sopukassa.

Palveluohjaus päihdeperhetyössä

Palveluohjauskertoja oli vuoden 2008 aikana 5. Palveluohjaus päihdeperhetyössä oli esimerkiksi keskustelua asiakkaan elämäntilanteesta sekä lapsen hoitoa äidin asioidessa A-klinikalla tai sosiaalipalvelutoimistossa. Asiakkaita autettiin myös täyttämään lomakkeita, jotka koskivat mm. toimeentulotukea.

Uudet yhteistyöhankkeet

Uusia yhteistyöhankkeita lähdettiin kehittämään yhdistyksen toiminnanjohtajan voimin kevään 2008 alusta lähtien. Toinen hanke koski kuntayhteistyötä, jossa neuvottelukumppanina oli Helsingin kaupungin jälkikuntoutusyksikkö, ja toinen oli kehitysyhteistyöhanke Senegalissa. Yhteistyöaloite oli tullut Senegalista ja sen oli esittänyt Dakarin esikaupunkialueen Diamaguene Sicap Mbaon kunnan oikeustalon edustaja.

Yhdistys haki Suomen ulkoasiainministeriöltä kehitysyhteistyömäärärahaa Senegalissa vuosina 2009 - 2011 toteutettavalle hankkeelle. Ministeriön kehityspoliittinen osasto myönsi hankevalmistelumatkatukea keväällä 2008 toteutunutta valmistelumatkaa varten. Yhdistyksen toiminnanjohtaja Jaana Novitskij työskenteli Senegalissa ja loi pohjaa yhteistyölle helmi-maaliskuun vaihteessa 2008. Prosessin tuloksena osapuolet allekirjoittivat hanketta koskevan aiempöytäkirjan.

Vuoden 2008 lopussa Suomen ulkoministeriö teki päätöksen hanketuen myöntämisestä aluksi vuodelle 2009, jonka aikana yhdistyksen tulee vahvistaa yhteistyökykyään ja osaamistaan sekä saada näyttöä vastapuolen sitoutuneisuudesta hankkeen toteuttamiseen.

Hankkeen tavoitteena on kehittää Senegaliin soveltuva työmalli, jolla torjutaan huumeiden käytön aiheuttamia sosiaalisia ongelmia yhteisöissä. Malli kehitetään Diamaguene Sicap Mbaon oikeustalon toiminta-alueella ja se on tarkoitus levittää jatkossa myös muiden alueiden oikeustalojen käyttöön. Hankkeen tavoitteena on myös luoda viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja paikallisten asukkaiden yhteistyöverkosto tiedon kanavoimiseksi. Tarkoitus on myös tuottaa tietoa siitä, minkälaisia huumeita oikeustalon toiminta-alueella käytetään, ketkä käyttävät, kuinka paljon ja minkälaisia niiden käyttötavat ovat.

Helsingin kaupungin kanssa aloitetut kumppanuushankeneuvottelut johtivat vuoden lopulla päätökseen kutsua koolle ns. liikkuvia palveluja tuottavat tahot, joita ovat esim. jalkautuvaa ja etsivää työtä tekevät järjestöjen sekä kaupungin yksiköt, vertaistoimintaan erikoistuneet tahot sekä päihde- ja mielenterveyssektorin palveluohjausyksiköt.

Tarkoituksena olisi lähteä luomaan liikkuvien palvelujen verkostoa, koota jo olemassa oleva tietotaito ja hyvät työkäytännöt yhteen ja pohtia, miten saada jalkautuvan työn / liikkuvat palvelut / palveluohjauksen liitettyä mahdollisimman saumattomaksi kokonaisuudeksi ja madallettua osittain yhteisen asiakaskunnan kynnystä saada tarvitsemaansa apua ja tukea.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Omaiset Huumetyön Tukena ry tekee yhteistyötä viranomaisten, hoito- ja kuntoutusyksiköiden sekä oppilaitosten ja työpajojen kanssa. Yhteistyökumppaneita käytännön työn tasolla ovat olleet pääasiassa pääkaupunkiseudun sosiaalitoimistot, nuorisoasemat, A-klinikat sekä kuntoutus- ja asumisyksiköt. Hallinnon tasolla tapahtuva viranomaisyhteistyö piti vuonna 2008 sisällään pääasiassa Helsingin kaupungin ja kuntarahoitteen Jälkipolku hoito-ohjelman väliset neuvottelut.

Yhteistyö muiden huumeita tekevien järjestöjen kanssa on ollut vilkasta vuonna 2008. OHT ry on osallistunut toiminnanjohtajansa johdolla tekry:n vetämään JÄKKRIT-prosessiin 2008 - 2009, jossa tavoitteena on ollut järjestöjen päihdekoulutuksen laatukriteeristön kehittäminen. OPM:n työryhmän suositukset päihdetyön koulutuksen kehittämiseksi nostivat esiin koulutuksen sisällön kehittämisen haasteet. Työskentelyn yhtenä päämääränä on myös ollut julkaisun työstäminen: Avaimia päihdetyön koulutuksen laatuun – Laatukriteeristö järjestöjen tarjoamalle päihdetyön lisä- ja täydennyskoulutukselle (työnimi).

Järjestöjen huumeaineohjelman (JHO) aiemmin laatinut työryhmä on jatkanut kokoontumisistaan yhteisten toimintalinjojen luomiseksi. OHT ry:n toiminnanjohtaja on osallistunut työryhmän toimintaan. Työryhmässä on mm. kartoitettu huumeaineohjelmaan sitoutuneiden järjestöjen toiminnan kattavuutta, arvioitu yhteistyön toimivuutta ja pohdittu sen tulevaisuutta. Tämän lisäksi työryhmä päätti tuottaa sekä suomen- että englanninkielisen verkko- ja printtijulkaisun kansainvälisiä konferensseja varten.

Samoin sovittiin JHO-julkaisun julkistamisesta 12.5.2009 järjestettävän seminaarin aikana. Lisäksi työryhmä toteutti kunnallisvaalikyselyn. Sillä pyrittiin vaikuttamaan kuntavaaliehdokkaisiin, kartuttamaan heidän huumeitietouttaan ja herättämään keskustelua.

Yhdistys on osallistunut myös Helsingin Vinkkitoiminnan osaksi syntyneen VETY-ryhmän sekä HUUKO3-hankkeen laajentuneen toimijaverkoston työhön. Siinä on pyritty jatkamaan huumeiden käyttäjien hyvinvointia edistävän vertaistuen vaikuttavuuden näkyväksi tekemistä mm. poliittisille päättäjille ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmälle. VETY-verkosto kokoontui vuonna 2008 yhteensä seitsemän kertaa.

Pitkä yhteistyö Diakonia-ammattikorkeakoulun sekä Helsingin diakonissalaitoksen kanssa on jatkunut koko vuoden: yhdistyksessä oli harjoittelussa kaksi lähihoitajaopiskelijaa ja kaksi opinnäytetyötä on valmisteilla, joista toinen käsittelee Jälkipolku ohjelmaa ja toisella kartoitetaan avoimissa ovissa käyvien asiakkaiden palveluohjauksen tarpeita.

Tapahtumat ja kampanjat

Yhdistys oli mukana syksyisessä kynttilätapahtumassa ja muistotilaisuudessa. Järjestäjinä olivat OHT ry:n lisäksi Aseman Lapset ry, Irti Huumeista ry, Kris Suomi ry, Stop Huumeille ry sekä Helsingin tuomiokirkkoseurakunta. Tilaisuus tarjoaa läheisille mahdollisuuden hiljentyä muistamaan menetettyjä rakkaitaan. Lisäksi tapahtumalla pyritään muistuttamaan huumehoidon tärkeydestä mm. huumekuolematilannetta seuraamalla ja tuomalla asia julkisen keskustelun piiriin. Yhdistys osallistui myös vuosittain järjestettävään Anna lapselle raitis joulukampanjaan.

Muun yhteistoiminnan osalta yhdistys pyrkii kartoittamaan vallitsevaa tilannetta ja osallistumaan mahdollisuuksiensa mukaan kaikkeen yhdistyksen tavoitteita tukevaan toimintaan.

Avustukset ja lahjoitukset

Vuoden 2008 rahoitus koostui seuraavista avustuksista sekä jälkipolun kuntaosuuksista

ET-ryhmätoiminta	80 000 euroa	RAY Toiminta-avustus AK2
ET-ryhmien koordinointi (hallinto)	40 000 euroa	RAY Toiminta-avustus AK4
OmaTila-projekti	80 000 euroa	RAY projektiavustus C7
Jälkipolku hoito-ohjelma	57 535 euroa	Kuntien ostopalvelut
Jälkipolku hoito-ohjelma	3 000 euroa	Stiftelsen 7nde Mars Fonden
Jälkipolku hoito-ohjelma	1 300 euroa	Milestone Coaching Oy
Perhetyö ja toimitilatilavuokrat	18 720 euroa	Helsingin kaupungin sosiaaliviraston järjestöavustus

Tilikauden säästöt ja tappiot

Tilikauden alijäämä oli -234,07 euroa. Vaikka kulunut vuosi oli taloudellisesti erittäin tiukka, suuremmilta tappioilta vältyttiin. Merkittävä osuus säästöistä syntyi työntekijöiden yhteisestä päätöksestä pitää palkatonta vapaata. Yhdistyksen johto kiitti työntekijöitä joustavuudesta.

Myös vapaa-ajan toiminnoista sekä leireistä jouduttiin jonkin verran tinkimään. Jäsenistölle suunnattu virkistystoiminta jäi yhteen teatteri-iltaan ja yhteen leiriin. Muilta osin kulut vastasivat pääpiirteissään talousarviota.

Tuloslaskelmaa koskevat tiedot

Raha-automaattiyhdistykseltä saatu 80 000 euron suuruinen AK2-avustus on kohdistettu avustuspäätöksen mukaisesti nuorten Elämäntaitoryhmätoimintaan. Avustuksesta on jaksotettu saatuihin ennakoihin käyttämätön osuus 7 759,80 euroa per 31.12.2008. Raha-automaattiyhdistys myönsi myös vuodelle 2008 40 000 euron suuruisen AK4-avustuksen Elämäntaitoryhmätoiminnan koordinointiin (hallintoon). Avustus nostettiin ja käytettiin kokonaan vuoden 2008 aikana.

Vuonna 2007 aloitettuun Raha-automaattiyhdistyksen tukemaan Joustavan palveluohjauksen kehittämisprojektiin (OmaTila 2007 - 2009) myönnettiin C7-avustusta vuodelle 2008 yhteensä 90 000 euroa, josta nostettiin vuonna 2008 yhteensä 85 000 euroa. Loppuosa 5 000 euroa on kirjattu siirtosaamiin 31.12.2008, koska kulut syntyivät jo vuoden 2008 aikana. Saadut avustustuotot ja syntyneet kulut esiintyvät tuloslaskelmassa muun varsinaisen toiminnan ryhmässä.

Tilinpäätös 2008

Tuloslaskelma 1.1. – 31.12.2008

Omaiset Huumetyön Tukena ry

	1.1.-31.12.2008	1.1.-31.12.2007
TULOSLASKELMA		
Varsinainen toiminta		
Tuotot		
Avustustuotot		
Avustukset RAY/TEK	219 734,54	253 836,66
Muut avustukset	25 046,13	38 667,05
	244 780,67 *	292 503,71 *
Muut tuotot		
Kuntien ostopalvelut	57 535,00 *	41 350,00 *
Koulutustoiminta	0,00 *	870,17 *
Muut tuotot	6 793,45 *	2 044,86 *
Varainhankinta		
Jäsenmaksut/varainhankinta	1 010,00	850,00
Lahjoitukset/varainhankinta	4 315,00	150,00
Muu varainhankinta	0,00	0,00
Varainhankinta ::	5 325,00 *	1 000,00 *
Kulut		
Henkilöstökulut	- 223 538,98 *	- 218 804,30 *
Ostetut palvelut	- 13 199,59 *	- 17 950,36 *
Muut kulut		
Toimintakulut	- 63 791,03	- 76 963,81
Muut toimintakulut/leirit	- 14 138,59	- 23 481,67
Muut kulut ::	- 77 929,62 *	- 100 445,48 *
Tuotto-/Kulujäämä	<u>- 234,07 **</u>	<u>568,60 **</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>- 234,07 *</u>	<u>568,60 *</u>

Tase 31.12.2008

Omaiset Huumetyön Tukena ry

	31.12.2008	31.12.2007
TASE		
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat		
Siirtosaamiset	28 271,31	39 619,63
Rahat ja pankkisaamiset	17 061,52	7 501,11
Vaihtuvat vastaavat ::	45 332,83 *	47 120,74 *
	<u>45 332,83 **</u>	<u>47 120,74 **</u>
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Toimintapääoma	11 211,59	10 642,99
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	- 234,07	568,60
Oma pääoma ::	10 977,52 *	11 211,59 *
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Ennakkomaksut	7 959,80	9 513,22
Ostovelat	1 683,99	1 522,24
Siirtovelat	20 343,21	20 533,58
Muut lyhytaikaiset velat	4 368,31	4 340,11
Lyhytaikainen ::	34 355,31 *	35 909,15 *
	<u>45 332,83 **</u>	<u>47 120,74 **</u>

Henkilöstö

Jaana Novitskij
Toiminnanjohtaja

Anne Puonti
Perhetyöntekijä

Ron Furman
Vastaava ohjaaja

Petri Huuonen
ET-ohjaaja

Eeva Niemi
ET-ohjaaja

Pia Hiltunen
Hallintosihteeri